Státní okresní archiv Plzeň-sever se sídlem v Plasích

223105010

Inventář

Archivní pomůcka č. 392
NAD č. 214
Značka archivního souboru: AO Kůští

Archiv obce Kůští

1839–1930

Zpracoval: Mgr. Jitka Flanderková

Plasy 2024

I. Dějiny původce archivního souboru 3
Kůští (obec : Kůští, Město Touškov, Plzeň-sever, Česko : působnost od 1341-1850) 3
Gemeindeamt Kuscht (Kůští, Město Touškov, Plzeň-sever, Česko : 1850-1945) 4
II. Dějiny archivního souboru 9
III. Archivní charakteristika archivního souboru 9
IV. Tematický popis a obsah archivního souboru 10
V. Záznam o uspořádání archivního souboru a sestavení archivní pomůcky 10
Příloha č. 1 - Seznam použitých zkratek 11
Příloha č. 2 - Počet obyvatel a domů v obci 12
Jednotky popisu 13
Předchůdce obecní samosprávy do roku 1850 13
Berní záležitosti 13
Obecní úřad 1850–1945 13
Obec a její správa 13
Všeobecná správní činnost obce 13
Správa obecního majetku 13
Evidence a ochrana obecního majetku 13
Rejstřík korporativní 14

I. Dějiny původce archivního souboru

Kůští (obec : Kůští, Město Touškov, Plzeň-sever, Česko : působnost od 1341-1850)

CAM: 133030

úřad obecní správy s nevyhraněným názvem

Užití jména: uměle vytvořené, čeština

Variantní označení: Gemeinde Guscht, užití: uměle vytvořené, němčina
Kušty, užití: uměle vytvořené, čeština

Působnost od: 1341

Poznámka ke vzniku: první písemná zmínka

Zánik, zánik zrušením/změnou: 1850

nástupce: Gemeindeamt Kuscht (Kůští, Město Touškov, Plzeň-sever, Česko : 1850-1945)

Poznámka k zániku: zavedení obecní samosprávy na základě tzv. Stadionova prozatímního obecního zřízení ze dne 17. března 1849 (č. 170/1849 říšského zákoníku)

Vztahy:

sídlo: Kůští (Město Touškov, Plzeň-sever, Česko)

geografická působnost: Kůští (Město Touškov, Plzeň-sever, Česko)

Dějiny

V písemných pramenech je Kůští poprvé zmíněno v roce 1341, kdy jej prodal Ojíř, tehdejší majitel hradu Komberka, společně s Dolním Vlkýšem tepelskému klášteru. Patrně v roce 1368 získal Kůští i hrad Komberk kladrubský klášter. Během husitských válek bylo komberské panství v soukromých rukou. V roce 1624 je jako nájemce vsi uváděn Vilém z Vřesovic. Od roku 1651 byla ves opět majetkem kladrubského kláštera. Po zrušení kláštera v roce 1785 bylo Kůští spravováno Náboženským fondem. V roce 1790 byla ves přičleněna ke statku Čeminy. K němu Kůští náleželo až do zániku vrchnostenské správy. Posledním patrimoniálním držitelem čeminského panství byl Jan Antonín Stark.

V roce 1848 došlo patentem Ferdinanda V. ze 7. září 1848 ke zrušení feudálních vztahů a patrimoniální správy, která však provizorně pokračovala ve své úřední činnosti až do konstituování okresních úřadů a okresních soudů v roce 1850. Nejnižším správním článkem se staly samosprávné místní obce, a to na základě tzv. Stadionova prozatímního obecního zřízení č. 170/1849 říšského zákoníku ze dne 17. března 1849. Vycházelo se hlavně z josefínských katastrálních obcí s tím rozdílem, že sídliště se mělo stát buď obcí, anebo součástí jiné obce jako tzv. osada. Dosavadní správa obce zanikla v roce 1850 na základě tzv. Stadionova prozatímního obecního zřízení a byla nahrazena Obecním úřadem Kůští.

Vnitřní struktury korporace

V čele obce stál rychtář, který byl dosazován vrchností.

Funkce korporace

úřední správa s výkonem vlastní a přenesené působnosti

Normy – konstitutivní

Císařský patent č. 170/1849 říšského zákoníku, provizorní zákon obecní (tzv. Stadionovo prozatímní obecní zřízení).

Zdroje informací

ARCHIVNÍ PRAMENY:
Státní okresní archiv Cheb, fond Premonstráti Teplá, inv. č. 55.
Státní okresní archiv Plzeň-sever se sídlem v Plasích, fond Archiv obce Kůští.

LITERATURA:
BUKAČOVÁ, Irena – FÁK, Jiří a kol. Severní Plzeňsko II. Historicko-turistický průvodce č. 7. Domažlice, Plzeň : Nakladatelství Českého lesa, 1997.
PALACKÝ, František. Podrobný popis Království českého. Praha, 1848.
PEŠTA, Jan. Encyklopedie českých vesnic. Díl III. Západní Čechy. Praha : Nakladatelství Libri, 2005.
SOMMER, Johann Gottfried. Das Königreich Böhmen statistisch-topographisch dargestellt. Sechster Band – Pilsner Kreis. Prag: J. G. Calve'sche Buchhandlung, 1838, s. 368.

Gemeindeamt Kuscht (Kůští, Město Touškov, Plzeň-sever, Česko : 1850-1945)

CAM: 133031

úřad obecní a přenesené státní správy

Užití jména: úřední, němčina

Variantní označení: Gemeindeamt Guscht, užití: úřední, němčina
Obecní úřad Kůští, užití: čeština

Vznik, vznik zřízením/založením: 1850

předchůdce: Kůští (obec : Kůští, Město Touškov, Plzeň-sever, Česko : působnost od 1341-1850)

Poznámka ke vzniku: zavedení obecní samosprávy tzv. Stadionovým prozatímním obecním zřízením ze dne 17. března 1849 (č. 170/1849 říšského zákoníku)

Zánik, zánik zrušením/změnou: 8. 5. 1945

Poznámka k zániku: ústavní dekret prezidenta republiky č. 18/1944 Úředního věstníku československého, o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění

Vztahy:

sídlo: Kůští (Město Touškov, Plzeň-sever, Česko)

geografická působnost: Kůští (Město Touškov, Plzeň-sever, Česko)

Dějiny

V roce 1848 došlo patentem Ferdinanda V. ze 7. září 1848 ke zrušení feudálních vztahů a patrimoniální správy, která však provizorně pokračovala ve své úřední činnosti až do konstituování okresních úřadů a okresních soudů v roce 1850. Nejnižším správním článkem se staly samosprávné místní obce, a to na základě tzv. Stadionova prozatímního obecního zřízení č. 170/1849 ř. z. ze dne 17. března 1849. Vycházelo se hlavně z josefínských katastrálních obcí s tím rozdílem, že sídliště se mělo stát buď obcí, anebo součástí jiné obce jako tzv. osada. Obecní úřad Kůští byl zřízen na základě výše uvedeného prozatímního obecního zřízení v roce 1850. V novém územněsprávním členění připadla místní obec Kůští do soudního okresu Město Touškov a politického okresu Plzeň v Plzeňském kraji. Prvoinstančním úřadem politické správy s všeobecnou působností bylo Okresní hejtmanství v Plzni. V letech 1855–1868 náleželo Kůští ke smíšenému politicko-soudnímu okresu Město Touškov, po roce 1868 pak příslušelo k soudnímu okresu Město Touškov, který náležel do politického okresu Stříbro. V roce 1850 příslušelo Kůští k Farnímu úřadu v Malesicích, od roku 1880 k faře Město Touškov, kde sídlil také poštovní úřad.

V Kůští žilo obyvatelstvo převážně německé národnosti, v roce 1930 se k české národnosti hlásilo 34 ze 147 obyvatel obce. Po podepsání Mnichovské dohody v roce 1938 se obec stala součástí Říšské župy Sudety. Kůští náleželo do obvodu vládního prezidenta v Chebu se sídlem v Karlových Varech a patřilo do působnosti landráta ve Stříbře.

V období od 1. do 20. října 1938 byla veškerá výkonná moc na území, které připadlo Německu, svěřena okupační armádě. Poté vstoupilo v platnost německé správní řízení (Deutsche Gemeindeordnung z 30. ledna 1935). Podrobnější instrukce k této normě obsahovalo Nařízení říšského ministra vnitra a říšského ministra financí z 10. listopadu 1938, o zavedení německého obecního zřízení v sudetoněmeckých oblastech (tzv. Einführungsverordnung), publikované v: Reichsgesetzblatt. Teil I, Jahrgang 1938, s. 1614–1918. V období od 21. října 1938 do 30. dubna 1939 došlo k přijetí významných zákonných opatření a vybudování celé správní sítě.

Obecní úřad Kůští byl zrušen 8. května 1945 ustavením místního národního výboru na základě ústavního dekretu prezidenta republiky o národních výborech a Prozatímním národním shromáždění č. 18/1944 Úředního věstníku československého (uveřejněno též v příloze k vyhlášce ministra vnitra č. 43/1945 Sb.) a vládního nařízení č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů.

Vnitřní struktury korporace

Stejně jako podle tzv. Stadionova prozatímního obecního zřízení (č. 170/1849 říšského zákoníku), tak i podle obecního zřízení a řádu volebního pro Čechy (č. 7/1864 zemského zákoníku) byly v obci ustaveny dva orgány – obecní výbor (volený na tři roky) a obecní představenstvo (obojí souhrnně označováno jako obecní zastupitelstvo - § 13 obecního zřízení). Obecní výbor byl kolegiálním orgánem, rozhodujícím většinou hlasů. Měl usnášecí a dozorčí moc a ze svého středu si volil obecní představenstvo, složené z obecního představeného – starosty, jenž prováděl usnesení obecního výboru, a alespoň dvou radních.

V letech 1919–1938 bylo v Kůští na základě nového obecního volebního řádu (zákon č. 75/1919 Sb.) a novelizovaného obecního zřízení (zákon č. 76/1919 Sb.) voleno obecní zastupitelstvo (dřívější obecní výbor), které si ze svého středu volilo obecní radu (dřívější obecní představenstvo), tvořenou starostou a radními. V dubnu 1938 je doložen starosta Josef Krippner a dva radové, Josef Schötta a Karl Kitl. V zápise ze schůze obecního zastupitelstva z 15. srpna 1938 je ve funkci starosty uveden Josef Schötta. Obce disponovaly právem zřizovat si poradní a přípravné sbory ve formě komisí. V Kůští pracovala ze zákona povinná finanční komise. Archiválie dokládají také činnost komise stavební, zdravotní a komise k porotním seznamům.

Po záboru českého pohraničí Německem včetně tehdejší obce Kůští na základě Mnichovské dohody zastával správu obce pouze starosta, jeho stálými zástupci byli tzv. přidělenci. První přidělenec byl podle zákona prvním a stálým zástupcem starosty, ostatní přidělenci byli stálými zástupci pouze ve svých pracovních oborech, starosta však mohl každou záležitost řešit samostatně. Obecním orgánem obstarávajícím trvalý kontakt mezi obecní správou a ostatními obyvateli byli obecní radové.

V listopadu 1938 došlo v Kůští k doplnění obecní rady a zastupitelstva. Starostou zůstal Josef Schötta. V devítičlenném zastupitelstvu dále byli dva radní Anton Schötta a Josef Krippner a členové Karl Kistl, Karl Thürl, Wenzel Peschka, Wenzel Spiller, Josef Lieber a Anton Schlenz. V roce 1940 jsou v obci uváděni dva přidělenci Josef Gubik a Anton Schötta a obecní radové Wenzel Peschka, Josef Lieber, Anton Schlenz a Franz Schmidt.

Doložení starostové:
Josef Krippner (1938);
Josef Schötta (1938–1941).

Funkce korporace

Vedení zápisů ze zasedání obecních orgánů;
organizace voleb obecního zastupitelstva, sestavování voličských seznamů;
evidence obecních příslušníků, společníků a přespolních, vystavování domovských listů;
pronájem, evidence a údržba obecního movitého i nemovitého majetku;
sestavování rozpočtu, hospodaření podle rozpočtových pravidel;
vedení účetní agendy;
dohled nad vnitřním pořádkem a bezpečností;
dohled nad potulnými osobami;
stavba a údržba obecních komunikací;
dohled nad veřejnou mravností;
osvědčování mravů a zachovalosti;
dohled nad bezpečností staveb a dodržování stavebních předpisů;
péče o chudé a nemocné;
péče o zajištění škol, vybírání školného;
spolupráce se spolky;
podíl na vybírání daní, přirážek a příspěvků;
provádění soupisu hospodářských zvířat;
péče o nezaměstnané.

Normy – konstitutivní

Císařský patent č. 170/1849 říšského zákoníku (dále ř. z.), kterým se vydává provizorní zákon obecní (zde v příloze k patentu tzv. Stadionovo prozatímní obecní zřízení).
Guberniální dekret č. 86/1849 českého zemského zákoníku (dále z. z. č.), návod, jak se má zavést obecní zřízení (jednalo se o prováděcí předpis, mj. se vzorovými formuláři některých obecních písemností).
Výnos ministerstva vnitra č. 440/1849 ř. z., kterým se nařizuje, aby politické úřady okamžitě zastavily provádění prozatímního obecního zřízení a vyčkaly na ustavení nových politických úřadů (v realizaci prozatímního obecního zřízení mají pokračovat až nově založené okresní úřady).
Vyhláška českého zemského místodržitele č. 51/1850 z. z. č., poučení o obecním zřízení.
Nařízení ministra vnitra č. 116/1850 ř. z., kterým se vydávají některá vysvětlení a podrobnější ustanovení k prozatímnímu obecnímu zřízení.
Nařízení ministra vnitra č. 127/1850 ř. z., kterým se prozatímně stanoví census k nabytí sousedského práva v obcích.
Nařízení ministra spravedlnosti č. 256/1850 ř. z., kterým se po dohodě s ministrem vnitra vydává poučení pro obecní představené o svěřených jim soudních úředních řízeních.
Nařízení ministra vnitra č. 67/1852 ř. z., týkající se potvrzování voleb členů obecního představenstva, které by se konaly v době do vydání nového obecního zřízení (zde o potvrzování volby členů představenstva ve venkovských obcích okresním úřadem).
Nařízení ministra vnitra č. 46/1854 ř. z., o setrvání dosavadních obecních zastupitelstev až do nabytí účinnosti nového obecního zákona.
Císařský patent č. 58/1859 ř. z., kterým se vydává nové obecní zřízení (zde v příloze k patentu; v platnost vstoupila pouze ustanovení o domovském právu).
Nařízení státního ministerstva č. 261/1860 ř. z., o provedení nových voleb do obecních zastupitelstev (zde vyhlášena nutnost opětovného konání obecných voleb po pádu neoabsolutismu; povinnost potvrzení volby členů představenstva okresním úřadem, jak ji u venkovských obcí stanovilo nařízení ministra vnitra č. 67/1852 ř. z., se omezuje pouze na volbu obecního představeného /starosty/).
Zákon č. 18/1862 ř. z., kterým se nastiňují základní ustanovení o úpravě obecní správy.
Zákon č. 105/1863 ř. z., kterým se upravují záležitosti domovské.
Zákon č. 7/1864 z. z. č., kterým se vydává obecní zřízení a volební řád v obcích (zde v příloze k zákonu; platí pro zemi Českou).
Zákon č. 20/1864 z. z. č., kterým se zavádí nový stavební řád platný pro království České (zde o povinnostech a pravomocích obecních orgánů - § 71, § 82nn).
Oznámení Českého zemského místodržitelství č. 21/1864 z. z. č., o několika tiskových chybách v novém obecním zřízení.
Oznámení Českého zemského místodržitelství č. 16/1866 z. z. č., o opravě § 87 nového obecního zřízení v českém textu.
Zákon č. 31/1868 z. z. č., kterým se mění § 1 volebního řádu v obcích království Českého.
Zákon č. 39/1868 z. z. č., kterým se mění § 87 obecního zřízení pro království České.
Zákon č. 59/1868 z. z. č., o opatření chudých.
Zákon č. 44/1869 z. z. č., kterým se mění § 15 volebního řádu v obcích království Českého, vydaného dne 16. dubna 1864.
Zákon č. 45/1869 z. z. č., kterým se mění § 10 obecního zřízení.
Zákon č. 24/1873 z. z. č., kterým se zplnomocňují obce k zavedení daně ze psů.
Zákon č. 46/1874 z. z. č., kterým se přidává dodatek k § 89 obecního zřízení.
Zákon č. 87/1874 z. z. č., kterým se mění §§ 3 a 94 obecního zřízení ze dne 16. dubna 1864 (zde o rozloučení a sloučení obcí; seznam obcí, jejichž rozloučení či sloučení bylo povoleno, se uveřejňuje v zemském zákoníku).
Zákon č. 88/1874 z. z. č., kterým se mění zákon č. 39/1868 z. z. č., přesněji řečeno poslední odstavec § 87 obecního zřízení.
Zákon č. 74/1880 z. z. č., jímž se vysvětlují a z části mění některá ustanovení obecního zřízení a volebního řádu v obcích č. 7/1864 z. z. č., a také zákona o okresním zastupitelstvu č. 27/1864 z. z. č., které se týkají započtení státních přirážek k přímým daním.
Zákon č. 5/1889 z. z. č., kterým se vydává stavební řád pro království České, s výjimkou obcí, pro které platí stavební řád č. 40/1886 z. z. č. (zde o povinnostech a pravomocích obcí).
Zákon č. 10/1889 z. z. č., týkající se povolování poplatků za výslovné přijetí do svazku domovského.
Zákon č. 28/1889 z. z. č., kterým se mění §§ 42 a 87 obecního zřízení, přesněji řečeno zákon č. 39/1868 z. z. č. a zákon č. 88/1874 z. z. č.
Zákon č. 59/1893 z. z. č., kterým se mění § 3 obecního zřízení ze dne 16. dubna 1864, změněný zákonem č. 87/1874 z. z. č., a § 4 téhož obecního zřízení.

Zákon č. 60/1893 z. z. č., kterým se zrušuje zákon č. 46/1874 z. z. č. a připojuje se dodatek k § 89 obecního zřízení ze dne 16. dubna 1864.
Zákon č. 43/1896 z. z. č., kterým se vkládá nový odstavec do § 89 obecního zřízení ze dne 16. dubna 1864 a do čl. I zákona z č. 60/1893 z. z. č.
Zákon č. 46/1896 z. z. č., kterým mění ustanovení § 21, lit. a, zákona ze dne 3. prosince 1868, čís. 59 z. z. č., o opatřování chudých.
Zákon č. 222/1896 ř. z., kterým se mění některá ustanovení zákona ze dne 3. prosince 1863, ř. z. číslo 105, kterým byly uspořádány záležitosti domovské.
Zákon č. 40/1897 z. z. č., kterým pozbývá platnosti § 85 a mění se ustanovení §§ 2 a 97 obecního zřízení pro království České č. 7/1864 z. z. č.
Zákon č. 97/1899 z. z. č., kterým se mění § 89 obecního zřízení pro království České č. 7/1864 z. z. č. i dodatky k tomuto ustanovení vydané.
Zákon č. 12/1901 z. z. č., kterým se mění § 87 obecního zřízení pro království České č. 7/1864 z. z. č.
Zákon č. 75/1919 Sb., kterým se vydává volební řád v obcích republiky Československé.
Zákon č. 76/1919 Sb., kterým se mění a doplňují některá ustanovení dosavadních obecních zřízení a městských statutů v Československé republice (Novela k obecním zřízením).
Zákon č. 80/1920 Sb., o pamětních knihách obecních (zde o povinnosti obcí založit a vést pamětní knihu obecní a k založení a vedení pamětní knihy zřídit komisi).
Zákon č. 163/1920 Sb., kterým se mění § 3 zákona č. 75/1919 Sb. (řádu volení do obcí).
Zákon č. 304/1920 Sb., kterým se zrušují ustanovení obecních zřízení a městských statutů o právu měšťanském.
Vládní nařízení č. 211/1921 Sb., kterým se provádí zákon o pamětních knihách obecních.
Zákon č. 329/1921 Sb., o přechodné úpravě finančního hospodářství obcí a měst s právem municipálním (tzv. I. finanční novela).
Nařízení vlády č. 143/1922 Sb., k provedení zákona č. 329/1921 Sb., o přechodné úpravě finančního hospodářství obcí a měst s právem municipálním.
Zákon č. 253/1922 Sb., kterým se mění řád volení v obcích.
Zákon č. 77/1927 Sb., o nové úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy (tzv. II. finanční novela, která mj. upravovala obecní přirážky k přímým daním a finanční příděly obcím).
Vládní nařízení č. 157/1927 Sb., kterým se provádí zákon č. 77/1927 Sb.
Vyhláška ministra vnitra v dohodě s ministrem financí č. 170/1930 Sb., o aktuálním znění zákona o nové úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy (tj. č. 77/1927 Sb.), po změnách podle zákona č. 169/1930 Sb. (tzv. III. finanční novely).
Vládní nařízení č. 169/1932 Sb., o pamětních knihách obecních.
Zákon č. 122/1933 Sb., o změnách řádu volení v obcích (zde o prodloužení volebního období ze čtyř na šest let - čl. I., § 10; volbu starosty obce potvrzuje u obcí, jež jsou sídlem okresního úřadu, ministerstvo vnitra, u ostatních obcí zemský úřad - čl. I., § 63).
Vyhláška ministra vnitra č. 123/1933 Sb., z 15. 7. 1933, o úplném znění zákona, kterým se vydává volební řád v obcích republiky Československé (č. 75/1919 Sb.).
Zákon č. 58/1935 Sb., kterým se mění a doplňují řády volení do poslanecké sněmovny, senátu, zemských a okresních zastupitelstev a do obcí.
Zákon č. 69/1935 Sb., o finančních opatřeních v oboru územní samosprávy (tzv. IV. finanční novela, která obsahovala úpravu zákonů č. 77/1927 Sb. /tzv. II. finanční novely/ a č. 169/1930 Sb. /tzv. III. finanční novely/).
Zákon Německé říše z 30. 1. 1935, německý obecní řád (německy Deutsche Gemeindeordnung), publikováno v: Reichsgesetzblatt. Teil I, Jahrgang 1935, s. 49–64.
Nařízení říšského ministra vnitra a říšského ministra financí z 10. listopadu 1938, o zavedení německého obecního řádu v sudetoněmeckých oblastech (tzv. Einführungsverordnung), publikováno v: Reichsgesetzblatt. Teil I, Jahrgang 1938, s. 1614–1618.
Nařízení o seznamu místních tříd pro sudetoněmecké oblasti ze 4. ledna 1939, publikováno v: Reichsgesetzblatt. Teil I, Jahrgang 1939, s. 27.
Oznámení míst místní třídy C v sudetoněmeckých oblastech ze 17. dubna 1939, publikováno ve: Verordnungsblatt für die sudetendeutschen Gebiete, 1939, Nr. 28, s. 712 (zde uvedeno, že ostatní místa patří do třídy D).
Ústavní dekret prezidenta republiky č. 18/1944 Úředního věstníku československého, o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění (republikováno v příloze vyhlášky ministerstva vnitra č. 43/1945 Sb.).
Vládní nařízení č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů (zde mj. ustanovení o místních správních komisích – § 6).

Zdroje informací

ARCHIVNÍ PRAMENY:

Státní okresní archiv Plzeň-sever se sídlem v Plasích, fond Archiv obce Kůští, pamětní kniha obce Kůští, ukn 2.
Státní okresní archiv Plzeň-sever se sídlem v Plasích, fond Místní národní výbor Kůští, nezpracováno.

TIŠTĚNÉ PRAMENY:
Historický lexikon obcí České republiky 1869–2005. I. díl – Počet obyvatel a domů podle obcí a částí obcí v letech 1869–2001 podle správního rozdělení České republiky k 1. 1. 2005. Praha: Český statistický úřad, 2006.
Das Sudetenbuch: Handbuch für den Reichsgau Sudetenland, 1940, 1. Jahrgang, zweiter Teil des Buches, s. 49.
Das Sudetenbuch: Handbuch für den Reichsgau Sudetenland, 1941, 2. Jahrgang, erster Teil des Buches, s. 54.

LITERATURA:
EDL, Jan. Přehled změn v územní reorganizaci politické správy v letech 1928–1948. Paginae historiae. Sborník Národního archivu, Praha : Národní archiv, 2006, č. 14, s. 485–545.
FLÖGEL, Jaroslav. Praktická příručka pro obecní a okresní funkcionáře. Praha : Československé právo, nakl. Vl. Orel, 1933.
HLEDÍKOVÁ, Zdeňka – JANÁK, Jan – DOBEŠ, Jan. Dějiny správy v českých zemích od počátku státu po současnost. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2005.
VRBATA, Jaroslav. Přehled vývoje veřejné správy v odtržených českých oblastech v letech 1938–1945. Sborník archivních prací, Praha : Archivní správa ministerstva vnitra v nakladatelství Orbis, 1962, roč. 7, č. 2, s. 45–87.

II. Dějiny archivního souboru

Dějiny jednotky popisu:

Není známo, kde a jakým způsobem byly archiválie u původce ukládány.

Přímý zdroj akvizice:

Dne 25. října 1963 byly delimitovány z Archivu města Plzně do Okresního archivu Plzeň-sever se sídlem v Plasích dvě úřední knihy z let 1839–1951 vzniklé z činnosti Obecního úřadu Kůští. Dne 23. září 1980 převzal ředitel Okresního archivu v Plasích Dr. Josef Pankraz při archivní dohlídce ve spisovně Městského národního výboru Města Touškova pamětní knihu obce Kůští z roku 1930.

III. Archivní charakteristika archivního souboru

Způsob uspořádání:

Archivní fond Archiv obce Kůští obsahuje archiválie z let 1839–1930 vzniklé z činnosti obce Kůští před rokem 1850 a Obecního úřadu Kůští. Vzhledem k absenci spisového plánu bylo při pořádání použito umělé pořádací schéma, uvedené v příloze č. 2 Metodického pokynu archivní správy č. 1/2017 k archivnímu zpracování fondu typu „Archiv obce“ (č. j. MV-35224-1/AS-2017). S ohledem na objem dochovaného materiálu bylo pořádací schéma zjednodušeno. Vnitřní skartace nebyla provedena.

Při inventarizaci v roce 2020 došlo ke změně ve skladbě a v počtu evidenčních jednotek a k upřesnění metráže a časového rozsahu archivního fondu. Úřední kniha z let 1938–1951 obsahující zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva z let 1938–1940 byla úředním záznamem č. j. SOAP/60-145/2020 přeřazena do archivního fondu Místní národní výbor Kůští. Důvodem přeřazení byly převažující zápisy vzniklé z činnosti Místního národního výboru Kůští z let 1945–1951.

Archivní fond Archiv obce Kůští obsahuje tři evidenční jednotky – dvě úřední knihy (dále ukn) a jeden karton (dále kar) spisového materiálu o celkové metráži 0,11 bm.

Budoucí přírůstky:

Neočekávají se.

Fyzický stav jednotky popisu a technické požadavky:

V době zpracování byly písemnosti poškozené prachem. Restaurátorský ani konzervátorský zásah není nutný.

Odkazy na příbuzné dokumenty, archiválie a pomůcky pro vyhledávání:

Zápisy obecního zastupitelstva z let 1938–1940 vzniklé z činnosti Obecního úřadu Kůští jsou dochovány v úřední knize, která byla přeřazena do archivního fondu Místní národní výbor Kůští, EL NAD č. 957, uloženém ve Státním okresním archivu Plzeň-sever se sídlem v Plasích.

Pravidla zpracování:

Vyhláška č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů.
Metodický pokyn ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek z 12. března 2010 (č. j. SOAP/006-0767/2010), včetně dodatku platného od 15. července 2014 (č. j. SOAP/006-1300/2014).
Metodický pokyn archivní správy č. 1/2017 k archivnímu zpracování fondu typu „Archiv obce“ (č. j. MV-35224-1/AS-2017).
Základní pravidla pro zpracování archiválií ver. 3.1. Vyšlo v Metodickém pokynu č. 4/2022 odboru archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra.

IV. Tematický popis a obsah archivního souboru

Tematický popis:

Archivní fond Archiv obce Kůští je dochován torzovitě. Uložené archiválie poskytují jen minimální informace o životě a činnosti v obci. Písemnosti rovněž dokládají pouze částečný přehled o pozemkových záležitostech v Kůští. Informace o představených obce a činnosti komisí lze čerpat v knize zápisů ze schůzí obecního zastupitelstva z let (1938) 1945–1951 uložené v archivním fondu Místní národní výbor Kůští, EL NAD 957.

Jazyk archivního souboru (v evidenci NAD):

němčina

Počet zpřístupněných evidenčních jednotek:

Evidenční jednotka	Počet	Datace
úřední knihy	2	1839–1930
kartony	1	1907

V. Záznam o uspořádání archivního souboru a sestavení archivní pomůcky

Informace o zpracování:

Základní evidenci archivního materiálu vypracoval v roce 1958 Ing. Eduard Kohlík.
V roce 2005 písemnosti zpracovala archivářka Státního okresního archivu Plzeň-sever se sídlem v Plasích Kateřina Nová. Při generální inventuře v letech 2012–2013 došlo ke zpřesnění časového rozsahu a metráže archivního fondu.

Archivní fond Archiv obce Kůští 1839–1930 byl uspořádán v červnu 2020. Archivní pomůcka byla zpracována prostřednictvím softwarové aplikace ELZA (Elektronické zpracování archiválií). Čistopis archivní pomůcky byl vyhotoven v dubnu 2024.

Prameny a literatura:

Viz I. kapitola.

Zpracovatel jednotky popisu: Flanderková, Jitka, Mgr.

Datum popisu: 18. dubna 2024

Příloha č. 1

Seznam použitých zkratek

AO	archiv obce
AP	archivní pomůcka
bm	běžný metr
č. j.	číslo jednací
ej	evidenční jednotka
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
inv. č.	inventární číslo
kar	karton
NAD	Národní archivní dědictví
poř. č.	pořadové číslo
ř. z.	říšský zákoník
Sb.	Sbírka zákonů a nařízení
SOA	státní oblastní archiv
SOAP	Státní oblastní archiv v Plzni
ukn	úřední kniha
Úř. věst. čsl.	Úřední věstník československý
ZP	Základní pravidla pro zpracování archiválií
z. z. č.	český zemský zákoník

Příloha č. 2

Počet obyvatel a domů v obci

Rok	Počet obyvatel	Počet domů
1850	142	neuveden
1869	120	23
1880	144	25
1890	142	29
1900	133	25
1910	137 (131 Němců, 6 Čechů)	24
1921	138 (119 Němců, 19 Čechů)	24
1930	147 (112 Němců, 34 Čechů)	26

223105010/214 | 1

Archiv obce Kůští

1 | 1 | 2

Předchůdce obecní samosprávy do roku 1850

2 | 1/1 | 3

Berní záležitosti

3 | 1/1//1 | 4 | ukn 1

Protokol stavebních a pozemkových parcel — 1839
Bau Parzellen Protokoll der Gemeinde Guscht
němčina; desky papírové s koženým hřbetem a nárožnicemi
šířka: 230 mm, výška: 367 mm

1 | 2 | 5

Obecní úřad 1850–1945

2 | 2/1 | 6

Obec a její správa

3 | 2/1/1 | 7

Všeobecná správní činnost obce

4 | 2/1/1//1 | 8

Kniha zápisů ze schůzí obecního zastupitelstva a místního národního výboru — 1938–1940 (1951)
úřední kniha: 1
spojeno s: Místní národní výbor Kůští, Kniha zápisů ze schůzí obecního zastupitelstva a místního národního výboru; 1938-1951; Místní národní výbor Kůští, CZ223105010/957/{7212d60c-e71e-43b8-80fe-ded7fc49e3c8}

4 | 2/1/1//2 | 9 | ukn 2

Pamětní kniha obce Kůští — 1930
digitalizáty: Porta fontium
datace obsahu: 1866–1914
fyzický stav jednotky popisu a technické požadavky: zápisy do strany 9; následující strany vyříznuty

2 | 2/2 | 10

Správa obecního majetku

3 | 2/2/1 | 11

Evidence a ochrana obecního majetku

4 | 2/2/1//1 | 12 | kar 1

Pozemnostní arch obce Kůští — 1907
(čp. 17)

Rejstřík korporativní

Gemeindeamt Kuscht (Kůští, Město Touškov, Plzeň-sever, Česko : 1850-1945), úřad obecní a přenesené státní správy
1

Kůští (obec : Kůští, Město Touškov, Plzeň-sever, Česko : působnost od 1341-1850), úřad obecní správy s nevyhraněným názvem
1

Název archivní pomůcky: Archiv obce Kůští

Značka archivního souboru: AO Kůští

Časové rozmezí archivní pomůcky: 1839–1930

Počet evidenčních jednotek zpřístupněných archivní pomůckou: 3 (ukn, 2, 1839–1930; kar, 1, 1907)

Počet jednotek popisu, které lze na základě archivní pomůcky zpřístupnit: 12

Rozsah archivní pomůckou zpřístupněných archiválií: 0,11 bm

Stav archivní pomůckou zpřístupněných archiválií ke dni: 18. dubna 2024

Zpracovatel archivního souboru: Mgr. Jitka Flanderková

Archivní pomůcku sestavil: Mgr. Jitka Flanderková

Počet stran archivní pomůcky: 15

Archivní pomůcku schválil: Mgr. Martina Matušková; č. j. SOAP/60-117/2024